

Innovation Title

આદુ (Zinziber officinalis), રતાળુ (Dioscorea alata) અને હળદર (Curcuma longa)માં નીંદામણ નિયંત્રણ

Category

પાક સંરક્ષણ

Notebook Number

lok (૨) ૨-૩ June- ૧૯૯૭, Pg No. ૧૧

Brief

આદુ(Zinziber officinalis), રતાળુ(Dioscorea alata) અને હળદર(Curcuma longa)માં નીંદામણના નિયંત્રણ માટે ખાખરાના પાનના ડાળખાનો ઉપયોગ

Detail

(આ પદ્ધતિ જૂન ૨૦૦૪ માં મહેશ કે. પરમારે રીચેક કરેલ છે.)

આદુ (Zinziber officinalis), રતાળુ (Dioscorea alata) અને હળદર (Curcuma longa) જેવા કંદમૂળ પાકોમાં સારો ઉગાવો મેળવવા અને નીંદામણના નાશ માટે સાબરકાંઠા જિલ્લાના ઈસરી ગામના ધરમભાઈ કેશાભાઈ પટેલ એક સંરક્ષક પદ્ધતિ અપનાવે છે. આદુ, રતાળુ અને હળદર જેવાં કંદમૂળની વાવણી બાદ વાડીમાં ચોમાસાનો પ્રથમ વરસાદ થાય તે પહેલાં તેઓ વાડીમાં ખાખરા (Butea monosperma) ના પાનના ડાળખાં લાવીને પાથરી દે છે. જેથી, જમીનમાં પૂરતો ભેજ જળવાઈ રહે છે. પરિણામે છોડને ઉગવામાં અનુકૂળતા રહે છે તેમજ નિંદામણ પણ થતુ અટકે છે.

(આ પદ્ધતિ મે ૨૦૦૪માં રીચેક કરેલ છે. મહેશ બી. પરમાર)

(આ પદ્ધતિમાં મધુમભાઈ પૂજાભાઈ પટેલે ફેરફાર કરેલ છે જે આ પ્રમાણે છે.)

- વાવણી સમયે જ શણ (અમુક સંજોગોમાં અડદ) જેવા પાકની વાવણી કરવામાં આવે છે.

- જે આદુ ફૂટી નીકળતા પહેલા ઉગી નીકળે છે અને આખા ક્યારાને ઢાંકી દે છે. જેના લીધે નિંદામણને ઉગવા માટે અવકાશ મળતો નથી.

- ૨૦-૨૫ દિવસના શણના પાકને ખેડ કરી માટી સાથે ભેળવી દેવામાં આવે છે.

- આ પદ્ધતિના લીધે પાક સંપૂર્ણ અવધિ દરમિયાન સંપૂર્ણપણે નિંદામણ રહીત રહે છે.

- શણને જમીનમાં ભેળવી દેવાથી આદુના પાકને યોગ્ય પ્રમાણમાં પોષક તત્ત્વો (લીલો પડવાશના લીધે) પણ મળી રહે છે.

- આ પદ્ધતિના કારણે જંગલમાંથી ખાખરાનો નાશ થતો પણ અટકે છે.

ગામમાં મોટાભાગના ખેડૂતો આ પદ્ધતિનો ઉપયોગ શરૂ કર્યો છે.

અન્ય ઉપયોગ કર્તા ખેડૂતો -

(૧) કચરાભાઈ ધરમાભાઈ પટેલ

(૨) પૂજાભાઈ ધરમાભાઈ પટેલ

(૩) રેવાભાઈ પનાભાઈ પટેલ

(૪) નાનાભાઈ લાડણાભાઈ પટેલ

(૫) ડાહ્યાભાઈ રામાભાઈ પટેલ

(આ પદ્ધતિ મહેશ કે. પરમારે રીચેક કરતા મળેલ માહિતી - પાંચ વર્ષથી પાણી ન હોવાથી ઉપયોગ કરતા નથી. પરંતુ જ્યાં પાણી હોય ત્યાં આ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે.)

Method of Use

Caution

Benefit

Condition

Material Used

ખાખરા (Butea monosperma)ના પાનના ડાળખા

IPR Status

Keywords

નીંદામણ, આદુ, Zinziber officinalis, રતાળુ, Dioscorea alata, હળદર, Curcuma longa, ખાખરા, Butea monosperma, પાન, ડાળખા

Member ID	DTP૦૦૧૦૦૦૦૦૦૦૪૬૪	Member Type	Scout
First Name	ઈશ્વરભાઈ	Middle Name પી	Last Name વાઘે
Profession		Designation	
Address 1			
Village	મું.પો. ઈપલોડા	Taluka	મેઘરજ
District	Sabarkantha	State Gujarat	Country India
Biography			
Member ID	DTP૦૦૧૦૦૦૦૦૦૦૮૫૬	Member Type	Verifier
First Name	મહેશ	Middle Name કે.	Last Name પરમાર
Profession		Designation	
Address 1			
Village	મું.પો. કુડોલ	Taluka	મોડાસા
District	Sabarkantha	State Gujarat	Country India
Biography			
Member ID	DTP૦૦૧૦૦૦૦૦૦૨૫૪૩	Member Type	Innovator
First Name	ધરમભાઈ	Middle Name કેશાભાઈ	Last Name પટેલ
Profession	ખેતી	Designation ખેડૂત	
Address 1			
Village	મું. ઈસરી	Taluka	મેઘરજ
District	Sabarkantha	State Gujarat	Country India
Biography	<p>ઉત્તરદાતાની ઉંમર ૬૫ વર્ષની છે. તેઓ પોતાના ગામમાં જ શિક્ષક હતા. ૭ વર્ષથી નિવૃત્ત છે. હાલમાં ઉત્તરદાતા ખેતીનું કામ કરે છે. તેમના ત્રણ દિકરા. તેમની પાસે ૫ એકર જમીન છે. તેમાં મકાઈ, તુવેર, અડદ, ડાંગર, જુવાર વાવે છે.</p> <p>આ ગામમાં ૨૫૦૦ની વસ્તી છે. આ ગામમાં બધી જ જ્ઞાતિના લોકો વસે છે.</p>		
Member ID	DTP૦૦૧૦૦૦૦૦૦૫૧૨૦	Member Type	Verifier
First Name	મહેશ	Middle Name બી	Last Name પરમાર
Profession		Designation	
Address 1	બી-૧૯, રામદેવ નગર સોસાયટી, કુબેરશ્વર મહાદેવ, સૈજપુર, નરોડ રોડ, અમદાવાદ		
Village		Taluka	
District	Ahmadabad	State Gujarat	Country India
Biography			